

Arvs- och gåvoskatt på livförsäkring

Av direktören jur. kand. Sven Hallgren, Hansakoncernen

Frågan om livförsäkringars beskattning enligt K. F. om arvsskatt och gåvoskatt (AGF) har tidigare behandlats i Skattenytt av docent Göran Englund (nr 9/1962). Att frågan här tas upp på nytt, beror dels på tillkomsten av ett par intressanta avgöranden i praxis och dels på önskvärdheten av att närmare belysa några sidor av livförsäkringens beskattning enligt AGF, som icke eller endast delvis omfattades av den tidigare redogörelsen. Vissa upprepningar i sak ifråga om AGF:s innehåll har härvid inte kunnat undvikas.

I. Allmänt

Försäkringar, till vilka förmånstagare *icke* är insatt, behandlas på samma sätt som annan kvarlåtenskap i dödsboet. Försäkringar *med* förmånstagare ingår, enligt 104 § första st. lagen om försäkringsavtal (FAL) inte i kvarlåtenskapen. De regleras skattemässigt enligt 12 § AGF. Enligt denna räknas såsom arvfallen egendom vad som förmånstagare vid försäkringstagares död bekommit därigenom, att han antingen fått förfoganderätt till försäkring eller utbetalning på grund av försäkring. Om förmånstagaren varken fått förfoganderätt eller utbetalning, skall hans förvärv i princip gåvobeskattas i den mån han lyfter utfallande belopp (37 § 2 mom. AGF).

De fall, där en på försäkringstagarens liv tecknad vanlig livförsäkring utfaller till förmånstagare vid försäkringstagarens död, erbjuder intet problem i detta avseende. Det framgår ju direkt av 12 § att

försäkringsbeloppet, eventuellt minskat med nedan nämnda förmånstagareavdrag och eventuella allmänna grundavdrag, skall bli föremål för arvsbeskattning. Om förmånstagaren samtidigt erhåller egendom i arv eller på grund av testamente efter försäkringstagaren, sammanlägges det arvsskattepliktiga försäkringsbeloppet med arvs- eller testamentslotten och arvsskatt beräknas på det sammanlagda beloppet.

Om försäkringsbeloppet inte utfaller vid försäkringstagarens död (t ex om försäkringen tagits på annan persons liv) eller om beloppet utfaller i rater under flera år efter dödsfallet (t ex pensionsförsäkring), skall förvärvet beskattas antingen som arv eller som gåva, beroende på om förmånstagaren fått förfoganderätt till försäkringen eller ej. Om endast förmånstagare i första hand insatts och om någon explicit klausul om inskränkt förfoganderätt inte föreligger, skall det kapitaliserade värdet av förvärvet efter vederbörliga avdrag arvsbeskattas. Om andrahands-förmånstagare finnes insatt (t ex i ”i första hand A, i andra hand [om A är död] B”) eller om klausul om inskränkt förfoganderätt föreligger, skall — bortsett från det först utfallande terminsbeloppet, som arvsbeskattas även i detta fall — de successivt utfallande beloppen efter vederbörliga avdrag gåvobeskattas allteftersom de utfaller. Här föreligger alltså ett fall av gåvobeskattning flera år efter ”givarens” död. Regeln om det gåvoskattefria gränobeloppet om 2.000 kr per år torde vara tillämplig även i dessa fall. Ifråga om försäkringar med

utbetalning i rater under flera år efter försäkringstagarens frånfälle torde det numera vara regel att andrahandsförordnande finnes och att alltså gåvobeskattningsägar rum.

II. Inskränkningar i skattskyldigheten

A. Giftorätt

Huvudregeln för beräkning av efterlevande makes giftorättsandel vid arvsbeskattnings i allmänhet återfinnes i 15 § första mom. AGF, som föreskriver, att efterlevande makes skattefria andel vid den schematiska bodelningen skall bestämmas till hälften av makarnas behållna giftorättsgod. Ifråga om försäkring, till vilken efterlevande make insatts som förmånstagare, kompletteras denna huvudregel genom 12 § första stycket sista punkten, som anger att "skattskyldighet icke föreligger för den del av förvärvet som motsvarar det belopp varmed, därest förvärvet ingått i försäkringstagarens kvarlåtenskap, makens enligt 15 § skattefria andel i boet skolas ökas".

Då försäkringstagaren efterlämnar endast en försäkring med maken som ensam förmånstagare, råder ingen tvekan om hur nämnda båda lagrum skall tillämpas (härvid bortses från ev. jämkning för täckande av laglott).

Exempel:

Behållning i boet	100.000
Försäkring	80.000

Av behållningen får maken 50.000 skattefritt enligt 15 § första mom. och av försäkringen 40.000 skattefritt enligt 12 § första stycket sista punkten.

Däremot lämnar AGF ingen upplysning om hur makens giftorättsandel skall beräknas då förordnande till förmån för annan än maken föreligger. Nyssnämnda re-

gel i 12 § förutsätter ju, att maken själv är förmånstagare. Bestämmelserna i 15 § avser endast giftorättsandelen i bobehållningen. Förmånstagareförvärv inräknas enligt 104 § första stycket FAL inte i bobehållningen. Emellertid skall, enligt 104 § andra stycket FAL, vid beräkning av efterlevande makes giftorättsandel hänsyn civilrättsligt tagas till försäkring, som enligt förmånstagareförordnande skall tillfalla annan än maken.

Det har ibland framskyttat en viss tvekan huruvida hänsyn ex officio skall tagas till 104 § andra stycket FAL vid den schematiska bodelningen i samband med skattläggningen (NJA 1952 s. 72, underinstanserna, och 1956 s. 422, advokatfiskalen). Att så skall ske är dock fastslaget av HD i rättsfallen NJA 1939 s. 532, NJA 1952 s. 72 och NJA 1956 s. 422. Makens skattefria andel skall alltså framräknas på sätt framgår av följande exempel:

Bobehållning	500.000
Försäkring med maken som förmånstagare	60.000
Försäkring med barn som förmånstagare	100.000
	<hr/>
	660.000

Makens giftorätt, beräknad på bobehållning och samtliga försäkringar, fastställs i överensstämmelse med 104 § andra stycket FAL till $\frac{660.000}{2} = \dots 330.000$

Makens giftorätt i bobehållningen utgör $\frac{500.000}{2} = \dots 250.000$

För skillnaden

80.000 är maken berättigad till skattefri giftorättsökning. För täckande av denna får maken skattefritt dels försäkringen på 60.000, dels ur den avlidnes andel i boet 20.000. Maken får alltså skattefritt ur boet

270.000 plus försäkringen på 60.000. Återstående del av boet, 230.000 och ev. skattepliktiga delar av barnens försäkringsbelopp arvsbeskattas. Det är att märka, att maken i första hand torde få avräkna den skattefria giftorättsökningen på honom tillkommande försäkringsbelopp och således inte få rätt att i sin helhet avräkna ökningen från bobehållningen.

Det är inte uteslutet, att arvsskattebelopp med orätt kan ha uttagits på grund av att uttryckliga lagbestämmelser saknas om att giftorätt skall beräknas även i sådana försäkringar, till vilka annan än efterlevande make varit förmånstagare. Ett observandum jämte rättsfallshänvisning finns numera intaget i lageditionen under 15 § första mom. Det är viktigt, att de som sysslar med boutredningar beaktar dessa fall.

En annan fråga i samband med giftorättsandel i försäkring, som tidigare vållat svårigheter men som numera, genom ett hovrättsbeslut av år 1964 blivit klarlagd, är följande.

Antag, att en man tecknat en pensionsförsäkring på 30.000 kr/år och som förmånstagare insatt i första hand sin maka, i andra hand sina barn. Mannen avlider, försäkringen är inte tio år gammal och således i princip arvsskattepliktig (se närmare härom nedan). Giftorätt föreligger. Eftersom andrahandsförordnande finnes skall hustrun, enligt vad ovan under I utvecklats, betala gåvoskatt successivt på skattepliktig del av de årliga pensionsbeloppen. Vad är då skattepliktig del? I första hand borde hälften såsom giftorättsandel frånräknas. Av bestämmelserna i AGF kan emellertid någon rätt till skattefri giftorättsandel vid ifrågavarande gåvobeskattning icke utläsas. I ett beslut den 10 juli 1964 (Oxhammar) har emellertid

Svea Hovrätt, på tillstyrkan av advokatfiskalen, fastslagit att i fall av förevarande slag skattefri giftorättsandel får frånräknas. Beträffande motiveringen må här endast anföras, att skattefrihet i nu berört hänseende förelåg enligt 1914 års AGF samt att man vid ändringarna av bestämmelserna om försäkrings beskattning genom 1941 års AGF icke avsåg att göra någon ändring häruti. I exemplet avgår alltså som skattefritt dels giftorättsandel, 15.000/år, och dels förmånstagareavdrag, 10.000/år. Gåvoskatt uttages på ett årligt belopp av 5.000.

B. *Förmånstagareavdragen*

Dessa är olika utformade för följande olika slag av försäkringar, nämligen vanliga livförsäkringar m fl (inkomstskattkategori K), pensionsförsäkringar (kategori P) och livräntor som tillhör kategori K.

Vid *livförsäkring* (K), som är utmättningsfri enligt 116 § FAL, äger varje förmånstagare från sitt förvärv såsom skattefritt avräkna ett belopp av 25.000 kr. För att utmättningsfrihet skall föreligga fordras att försäkringen tagits på försäkringstagarens eller hans makes liv, att premiebetalningen enligt avtalet skall pågå i minst tio år samt att årspremierna sinsemellan skall vara någorlunda jämna. Grupplivförsäkringar är, på grund av en speciell bestämmelse i 116 § FAL i regel utmättningsfria även om nyssnämnda villkor i fråga om premiebetalningen inte är uppfyllt. Mottagare av belopp, som utfaller på grund av s k tjänstegrupplivförsäkring jämföras i 12 § med förmånstagare även om formföreskrifterna i FAL för insättande av förmånstagare inte iakttagits. Grupplivåtaganden på självriskbasis jäm-

ställes i 12 § med grupplivförsäkring med förmånstagareförordnande.

Belopp, som utfaller vid dödsfall på grund av en olycksfallsförsäkring är i regel arvsskattepliktigt. 25.000-kronorsavdraget gäller även förmånstagareförvärv på grund av sådan försäkring. Olycksfallsförsäkring tas ofta på avsevärda belopp, bl a därför att premiekostnaden är föga betungande. Detta medför, att arvsskatten på dödsfallsbeloppet i en sådan försäkring i absolut tal kan bli betydande, detta i synnerhet om mottagaren dessutom får ett stort arv efter den avlidne. Vid en arvslott av exempelvis 500.000 som tillfaller ett barn är den marginala skatten 44 %. Om barnet dessutom är förmånstagare till en olycksfallsförsäkring på 300.000 reduceras sistnämnda belopp med en arvsskatt om 132.000 (här förutsatt 25.000-kronorsavdraget redan är utnyttjat på andra försäkringar).

25.000-kronorsavdraget gäller för envar förmånstagare. Om den avlidne efterlämnar såväl vanlig livförsäkring som grupplivförsäkring och/eller sjuk- och olycksfallsförsäkring, får förmånstagaren dock utnyttja endast ett sådant avdrag på summan av vad han får från de olika försäkringarna. Vidare gäller att om en förmånstagare under en tio-årsperiod får flera belopp, som härrör från en och samma försäkringstagare, skall dessa belopp sammanläggas och avdrag medges med högst 25.000 kronor från det sammanlagda beloppet.

Vid *pensionsförsäkring* (P) gäller följande.

Om pensionsförsäkringen är tecknad på grund av tjänst (se härom anvisningarna till 31 § KL) är den alltid fri från arvsbeskattning.

Samma gäller om en privat pensionsförsäkring hunnit bli minst tio år gammal vid försäkringstagarens frånfälle.

Om en privat pensionsförsäkring inte är tio år gammal vid försäkringstagarens frånfälle, är den i princip arvsskattepliktig. Envar förmånstagare äger dock åtnjuta frihet från skatt enligt AGF för den del av honom tillkommande pensionsbelopp, som inte överstiger 10.000 kronor per år.

Om en försäkringstagare insatt en person A som förmånstagare med förfoganderätt till en pensionsförsäkring och avlider inom tio år från försäkringens tecknande, blir A alltså skyldig erlagga arvsskatt för värdet av den del av försäkringen som överstiger 10.000 kronors årsbelopp. Om A sedan i sin tur insätter B som förmånstagare till belopp, som kan utfalla efter A:s död och även A avlider inom tio år från försäkringens tecknande, gäller motsvarande arvsskatteplikt för B. Om A däremot avlider senare än tio år från *tecknandet*, behöver B inte erlagga någon arvsskatt för sitt förvärv. Om försäkringstagaren i stället som förmånstagare insatt i första hand A, i andra hand B och sedan avlider innan försäkringen hunnit bli tio år gammal, är vad nyss sagts inte tillämpligt. I detta fall får A inte förfoganderätt och skall således, enligt vad ovan anförts, inte erlagga arvsskatt på en gång för värdet av den skattepliktiga delen av försäkringen utan gåvoskatt på skattepliktig del av de successivt utfallande beloppen. Om A avlider sedan mer än tio år förflutit från försäkringens tecknande, inträder B i rätten till utfallande belopp — på grund av det av den ursprunglige försäkringstagaren skrivna förordnandet — och får då betala gåvoskatt på samma sätt som A, trots att försäkringen vid B:s tillträde var

mer än tio år gammal. Å andra sidan har ju A i detta fall inte behövt betala arvs- skatt på hela värdet av försäkringen vid försäkringstagarens död, utan endast (gåvo-)skatt på de belopp han hunnit lyfta.

Det må observeras, att skattelättnaderna för pensionsförsäkring — till skillnad från livförsäkring — gäller vare sig försäkringen är utmätningsfri eller ej. Även t ex en engångsbetald pensionsförsäkring blir således delaktig i skattelättnaderna.

Livräntor som tillhör skattekategori K (alltså livräntor för vilka premierna inte fått avdragas vid inkomsttaxeringen) åtnjuter icke de för pensionsförsäkringar stadgade skattelättnaderna. Ej heller blir regeln om 25.000-kronorsavdrag för livförsäkringar, tillhörande kategori K, tillämplig. I stället finnes en speciell bestämmelse för dessa livräntor i 12 § AGF. Enligt denna åtnjuter förmånstagare frihet från skatt enligt AGF för den del av förvärvet som inte överstiger 2.500 kronors årsränta. Det må observeras, att en förutsättning för detta avdrag är, att fråga verkligen är om en livränta, d v s en försäkring, vars utbetalning är beroende av någon, försäkringstagaren överlevande persons liv. Om utbetalningarna grundar sig på en garanti (försörjningsränta) som hängts på en livränta, tagen på försäkringstagarens liv, utgör garantin icke en livränta utan en vanlig livförsäkring (i rater) och då blir i stället reglerna för sistnämnda typ gällande (NJA 1945 sid. 601). Antag exempelvis att A på sitt eget liv tecknat en engångsbetald livsvarig livränta på 2.500 kronor per år och kombinerat denna med en försörjningsränta innebärande att utbetalningar under alla förhållanden skall ske i minst tio år. Som förmånstagare till ev. utgående garantibe-

lopp har insatts B. Om A avlider sedan han lyft livräntan i sex år, återstår fyra årsbelopp av garantin. Dessa belopp tillkommer B. Han får intet 2.500-kronorsavdrag eftersom de garanterade utbetalningarna inte är beroende av någons liv. Han får heller inte utnyttja 25.000-kronorsavdraget. Visserligen utgör garantin en livförsäkring, men eftersom den var engångsbetald uppfyller den inte villkoren för utmätningsfrihet och är därmed utestängd från 25.000-kronorsavdraget. B får alltså skatta för hela värdet av garantin.

Ovan har nämnts, att förmånstagareförvärv efter försäkringstagarens frånfälle i vissa fall gåvobeskattas. Gåvobeskattning sker även i sådana fall, där försäkringstagare under sin livstid dirigerar försäkringsbelopp till förmånstagare (s k *livsfallsförordnande*).

De ovan nämnda skattelättnaderna gäller även vid gåvobeskattningen. Observeras bör dock, att skattelättnaderna för pensions- och K-livränteförsäkringar vid livsfallsförordnanden må åtnjutas endast om försäkringstagaren gentemot förmånstagaren förbundit sig att inte återkalla förordnandet. (Kravet på oåterkallelighet gäller egentligen även vid dödsfallsförordnande, men där behövs ingen förbindelse av försäkringstagaren eftersom förordnandet ändock, enligt 102 § FAL, blir oåterkalleligt i och med försäkringstagarens död). Orsaken till ifrågasvarande krav är, att 12 § AGF för ifrågasvarande försäkringsformer medger skattelättnad för "rätt" till pension etc. En förmånstagare, som icke är oåterkallelig, har inte rätt till pensionen eller livräntan utan är endast mottagare av utfallande belopp. I stället för att göra oåterkalleligt förmånstagareförordnande torde försäkrings-

tagaren kunna lyfta utfallande pensionsbelopp själv och därefter överföra dem i form av avdragsgillt periodiskt understöd och därigenom helt undvika gåvobeskattning på beloppen. I sådana fall, då avdrag för periodiskt understöd för utgivna belopp icke medges, exempelvis vid utbetalning till någons undervisning eller uppfostran, torde bestämmelserna om beskattning av förmånstagare i 53 § fjärde mom. KL göra ett insättande av förmånstagare för livsfall till P-försäkring ändamålslost. (Yttrande nr 581, p. 7, av Svenska Livförsäkringsbolags Skattenämnd).

III. Några speciella problem

A. Avstående av förmånstagareförvärv

Ett villkorslöst avstående från arv eller testamente medför ju som regel att arvs-skatteskyldigheten överflyttats på den eller de efter den avstående närmast berättigade till arvs- eller testamentslotten. Avstående med sådan effekt av rätt enligt förmånstagareförordnande synes inte utan vidare kunna ske (NJA 1956 sid. 648). I rättsfallet hade A genom återkalleliga förordnanden insatt sin maka eller, om maka ej funnes, sina arvingar som förmånstagare till vissa livförsäkringar. A avled och efterlämnade som dödsbodelägarer änka och en makarnas son. Änkan avstod från hälften av sin rätt enligt förmånstagareförordnandet. (Den andra hälften utgjorde hennes giftorättsandel). Vid beräkning av arvsskatt ansågs den hälften av försäkringsbeloppet, som i enlighet med avståndet tilldelades sonen, icke ha tillfallit denne i egenskap av förmånstagare, varför han icke ägde åtnjuta skattefritt förmånstagareavdrag. Denna utgång torde ha ägt samband med formuleringen

”maka eller, om maka ej funnes...”. Här fanns ju maka i livet och förmånstagareförordnandet till sonen var därför icke aktuellt. Om däremot ett förmånstagareförordnande formuleras så att därav direkt framgår, att den subsidiäre förmånstagaren — om den primäre avlidit eller helt eller delvis av sagt sig sin rätt — äger inträda i egenskap av förmånstagare i den avlidnes eller avståendes ställe, torde den senare även vid ett avstående få åtnjuta skattelättnaderna i 12 § AGF.

Det må dock observeras i detta sammanhang, att skattelättnaderna enligt 12 § inte blir tillämpliga på den del av ett försäkringsbelopp, som en förmånstagare för täckande av laglottsbriest kan bli tvingad att avstå jämlikt 104 § andra stycket FAL. Denna bestämmelse skulle i vissa fall möjligen kunna tänkas inverka på skattläggningen i samband med ett avstående av rätt enligt förmånstagareförordnande.

B. Beskattning vid försäkringstagares makes död

Om försäkringstagarens make avlider och giftoroätt föreligger skall försäkringens värde per dödsdagen upptagas i bo-uppteckningen i likhet med annat, efterlevande makens tillhörigt giftorättsgods. Den avlidne makens giftorättsandel i bl a försäkringsvärdena blir föremål för arvsbeskattning och i detta fall kommer skattelättnaderna i 12 § AGF inte i tillämpning, eftersom fråga ej är om förmånstagareförvärv. Denna skattläggning är, inte minst såvitt avser pensionsförsäkringar, icke tillfredsställande och en ändring torde vara att vänta vid den kommande översynen av AGF. Hur kan man, i avvaktan på en lagändring, skydda sig mot skattekonsekvenserna vid försäkringstagarens

makes död? I och för sig vore det effektivaste att genom äktenskapsförord göra försäkringen till enskild egendom. Detta har emellertid också sina nackdelar. För det första är möjligheten att göra äktenskapsförord i äldre äktenskap i regel inte för handen, utan där måste boskillnad göras. Vidare medför ju försäkringens egenskap av enskild egendom, att försäkringstagarens make inte får någon arvsskattefri giftorättsandel i försäkringen om försäkringstagaren skulle avlida först. Även sådana aspekter som en eventuell blivande skilsmässa måste läggas på frågan om försäkringen skall göras till enskild egendom eller ej.

Det finns dock ett fall där någon nackdel ur arvsskattesynpunkt inte vidlåder anordningen med enskild egendom när försäkringstagaren dör först, nämligen då fråga är om en pensionsförsäkring som tecknats på grund av tjänst eller som hunnit bli tio år gammal. Om *försäkringstagaren* dör och exempelvis efterlevande maken är insatt som förmånstagare till sådan försäkring, är försäkringen på grund av sin karaktär respektive ålder helt fri från skatt enligt AGF. Efterlevande maken har alltså inget behov av att kunna utnyttja en skattefri giftorättsandel i försäkringen. Om försäkringen gjorts till enskild egendom uppkommer inte heller fråga om arvsskatt om *försäkringstagarens make avlider* först. Om en sådan försäkring utgör enskild egendom är den alltså fri från skatt enligt AGF både vid försäkringstagarens och hans makes frånfälle, oavsett vem av dem dör först. Vad nu sagts gäller även en privat pensionsförsäkring som inte är tio år gammal, under förutsättning att pensionsbeloppet inte är större än att det täckes av förekommande 10.000-kronorsavdrag.

C. Fråga om testamentes inverkan på förmånstagareförordnande

I ett av Kungl. Maj:t den 15 juni 1966 avgjort mål angående arvsskatt har behandlats en fråga vars principiella innebörd kan sägas vara huruvida ett förmånstagareförordnande kan anses upphävt av ett senare testamente. (Målet finns refererat i Tidskrift för Sveriges Advokatsamfund, häfte nr 5/1966, sid. 425). Den principiella frågan kan bli av betydelse för arvsskattens beräkning. Om nämligen testamentet anses upphäva förmånstagareförordnandet, tillfaller försäkringsbeloppet testamentstagarna i denna deras egenskap och de blir då inte delaktiga de skattelättnader som 12 § AGF medger förmånstagare. Detta synes skola gälla även om testamentstagarna skulle vara samma personer som förmånstagarna.

I förevarande mål hade mottagarnas egenskap av förmånstagare dock inte någon betydelse för arvsskatten, eftersom försäkringen var engångsbetald och således inte utmätningsfri. Fördelningen av försäkringsbeloppet enligt förmånstagareförordnandet respektive enligt testamentet hade trots detta inverkan på arvsskattens storlek, enär en fördelning enligt det förra skulle ha givit testatrix' moder — som var utesluten från del i kvarlåtenskapen — halva försäkringsbeloppet med ty åtföljande lägre progression.

Kungl. Maj:t ansåg, i motsats till underinstanserna, att testamentet i förevarande fall icke upphävde det tidigare förmånstagareförordnandet. Motiveringen var den, att försäkring med förmånstagare icke ingår i kvarlåtenskapen samt att återkallelse av förmånstagareförordnande skall ske på sätt 103 § FAL föreskriver, d v s antingen genom skriftligt meddelande till försäkringsgivaren eller genom anteckning av

denne i försäkringsbrevet. Testamentet, som inte delgivits försäkringsgivaren före dödsfallet, kunde inte tilläggas verkan som återkallelse av förordnandet.

En annan sak är att innehållet i ett testamente kan tänkas inverka på tolkningen av ett förmånstagareförordnande, ehuru en sådan tolkning torde böra ske restriktivt. Det generellt viktiga ur arvsskattesympunkt i fall av förevarande slag är dock, att mottagare av försäkringsbelopp får detta i egenskap av förmånstagare.

Mot bakgrunden av nu nämnda mål framstår det som önskvärt att den, som bistår någon med upprättande av testamente, därvid även beaktar eventuella förmånstagareförordnanden, så att någon tvekan om testators avsikt såvitt avser testamentets inverkan på förmånstagareförordnandet inte skall behöva råda. Om testator så avser, bör tidigare förmånstagareförordnande ändras så, att det harmonierar med testamentet. Om avsikten är att olika bestämmelser skall gälla, bör för tydlighets skull påpekas, att förmånstagareförordnandet skall gälla enligt sin ordalydelse.

IV. Debitering av skatt.

Uppgiftsskyldighet

Beskattnings enligt 12 § AGF av för-

månstagare, som samtidigt är arvinge eller testamentstagare, sker med ledning av bouppteckningen efter försäkringstagaren, som skall innehålla anteckning om försäkringar med förmånstagare. Om förmånstagaren ej är arvinge eller testamentstagare, måste han avgiva deklaration enligt 45 § B AGF. Enligt 54 § AGF är dödsbo inte skyldigt att förskottera arvsskatt på förmånstagareförvärv enligt 12 § AGF. I de fall, där förmånstagaren även är arvinge eller testamentstagare, kan detta medföra komplikationer. I praktiken torde dock dödsboet vanligen inbetala hela arvsskatten, även den del som belöper på arvinges eller testamentstagares förmånstagareförvärv.

Enligt 49 § AGF är försäkringsgivare skyldig att till beskattningsmyndigheten lämna kontrolluppgift om händelse, som enligt AGF medför skattskyldighets inträde för förmånstagare. Uppgiften skall avfattas enligt ett av Kungl. Maj:t fastställt formulär. Uppgiftsskyldighet föreligger dock ej om försäkringsbeloppet eller, i fråga om belopp som utfaller periodiskt det sammanlagda årsbeloppet, ej överstiger 5.000 kronor. Där fråga är om flera försäkringar hos samme försäkringsgivare, avser beloppsgränsen försäkrarnas sammanlagda belopp.